

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

28 de Crimine legis Iuliae repetundarum, vel de repetundis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

leg. Jul. reprob. quae & in heredes intra annum competat, l. 2. § 1. pen. cod. l. lite contestata, non autem sine contestatione, l. Iulianus, 16. de iud. in P. l. vni. ex delicti. def. in quant. hered. tene. C. l. lex Iulia. §. hodie ad leg. Jul. reprob. P. Criminalis extra ordinem imponitur, pro modo effectus subsequenti, ut latius in exemplis subiciemus: primum tamen satisfaciendum laesus eius rei causa, §. si quis autem de administrat. in aurb. coll. 7. si de poe. iudi. qui ma. iud. C. l. placet. 9. de excus. numer. li. 10. C. l. per aquator. 6. de censibus. lib. 11. C. tit. 58. Hac ergo tenetur primum, qui cum aliquam potestatem haberet, pecuniam ob iudicandum, vel non iudicandum decernendumve acceperit, Marc. l. 3. ad leg. Iul. de reprob. P. §. l. lex Iulia. 7. eo. Qua poena autem puniatur, docet factum quod inde secutum erit. Nam qui vt innocenter damnaret morte pecuniam acceperit, & ipsi capite puniuntur, vel deportatione. Idem si pecuniam non acceperit, sed iracundia quem non debebant condemnant, d. l. lex Iulia, §. si vide Boer. q. 153. n. 9. 10. §. 11. Punigitur enim hic sicarii crimen & poena, l. 1. §. 4. ad le. Cor. de falsis. lib. 1. ad le. Cor. de falsis. P. Constantinus eum, qui pretio, aut gratia perperam iudicauerit, in aestimationem sumtus, litisque & in famia condemnandum statuit, l. si de poena iudic. qui male iudic. C. Ex nouella Iustiniani, §. si quis autem ex litigatoribus, ut lingua. in exor. lit. iur. in aurb. coll. 9. si. 5. unde summa aurb. nouo iure de poe. iudic. qui male iudic. qui acceperit, vel promissionem suscepit, si causa pecuniaria sit, dati triplum, promissi duplum, a comite priuatarum rerum exigi iubetur, dignitate seu cingulo amisso: Si vero causa criminalis fuerit, confiscatis omnibus bonis, in exilium mittitur. Sed & placuit Diocletiano & Maximiano, l. venales. 2. quan. pronoc. non est nec. li. 7. C. tit. 64. vae aales sententias, quae in mercedem a corruptis iudicibus proferuntur, etiam citra prouocationis auxilium, ipso iure infirmas esse: vt quando etiam arbiter compromissarius sententiam dedit per fordes, aut dolum, aut euidentem gratiam, per exceptionem impeditur exsoluit, & vitatur compromissi poena, l. 3. de arbit. C. Vlp. l. ita dumum. 46 §. si. 50. tit. P. Sed & iudex, qui in fraudem legis sententiam dixit, si euidentis eius arguatur gratia, vel inimicitia, vel etiam fordes, id est, corruptio per pecuniam, litem suam facit, vt teneatur ad litem aestimationem, Vlp. in l. si situm. 15. de iud. P. Valens & Valentinianus statuerunt, l. vnusquisque. vbi causis, vel dimine dom. §. c. li. 3. C. tit. 26. iudices depre-dationes facientes & extorquentes a subditis, igne & flammis comburendos esse. Liberam & istius criminis culibet tribuunt accensationem Caeris, l. 4. ad le. Iul. reprob. C. Alibi quoque cautum, l. iudic. 12. de dignis. li. 12. Ciuidices, qui fe furtis & sceleribus fuerint maculasse conuicti, ablatis codicillorum insignibus, & honore exors, inter pessimos quoque & plebeios habendos. Et primum illi purgandi sunt, per quos aliorum culpa feruntur, c. qui sine. §. c. iudicet. 3. q. 7. Iustinianus iudicem in administratione existentem furti reum, aurum accipientem, confiscatione & exilio afficit, & in corpus verbera & supplicium iubet inferri, §. si quis autem prater hoc. vt in d. sine quoq. suffrag. coll. 3. tit. 2. Propter furtum admissum in magistratu, & placuit quoque iudicem sua sede deiici, alio subre-gato, & de poena ad principem negotium referri, h. i. quos. 3. de off. praetor. Ori. §. lly. C. Alia poena a Venuleio recensetur, l. eadē lego. 6. §. 1. ad le. Iul. reprob. eius legis damnatum, nec testimonium publice dicere, vel iudicem esse posse, & postulare prohiberi: damnatus enim crimine publico, infamis est, l. infamem. de pub. iud. P. Iulius autem Paulus in hac verba respondit, l. 5. recep. sent. i. i. n. 30. Iudices pedanei si pecunia corrupti dicantur, plerumque a praeside acuria submoventur aut in exilium mittuntur, aut ad tempus relegantur. Si quidem salarium a publico accipientes, si quid ultra accipiunt, quam a principe permittum est, vt calumniatores & concussores damnantur, c. milit. re. 23. q. 1. l. in §. quib. de re milit. C. §. ut. ne ope. a collato. exig. C. Nec debet licere iudicibus vendere iustum iudicium, quia licet aduocatis vendere iustum patrocinium, c. cui lib. et. 11. q. 3. non sane. l. 4. q. 5. Iustitiam vendere simoniacam est, cap. non solum. 1. q. 3.

7 Placo scribit, l. 3. 4. Dial. 12. de legib. iudicium & iustitiam virginem esse pudicam: Orpheus quoque, in hymnis, & Hesiodus, in Ergis. Ideo nulla corruptio pecuniae, vel gratie esse tentandam: seque ipsam vleici Deus apud Micheam, c. 3. c. iudices. 1. q. 1. inter causas, ob quas Hierosolymis ruinam minatus, addit, quod principes eius in munere iudicarent, & sacerdotibus mercede docerent.

8 §. Proinde illi, qui tentantur corrumpere hac via iudices, vel corruperunt, poenis subiciuntur: nam Antoninus Caesar, l. 1. de poe. iudic. qui male iud. C. dispendio actionis punit eum, qui diffi-

dentia iusta sententiae, in pecuniae corruptoriae spem negotii cuiusuis posuerit: & pecuniam eius rei gratia vel aduersario vel iudici dederit. Et si nouo iure, §. si quis autem ex litigatoribus, vt litigatores in exor. lit. iur. in coll. 9. tit. 5. in aut. nouo iure, de poe. iudic. qui male iudic. C. qui dicit se dedisse alicui pecuniam vel promississe, & personam declarauerit, & hoc probauerit, veniam mereatur: verum litigatorem, qui de hoc se defert, si non probet, postquam persona, cui datum vel promissum dicitur, iurauerit se non accepisse, nec per se nec per aliam personam, nec sibi promissum, in ciuili causa aestimationem soluere litis in criminali, iusta poena, bonis confiscatis, esse condemnandum placuit. Martianus, l. Imperatores. 34. de iure fise. lib. 49. P. tit. 14. autem refert ex rescripto Veri & Antonini, sententiam approbatam, qua is, qui omnia defensione redimere voluerat sententiam, & delatorem corrumpere, condemnatus erat inferre fisco debere quingentos solidos: quia hic redemptor delatoris pro confesso habeatur, quod pertinet ad fisci poenam, vt ait Vlpian. l. eius qui delatorem. 29. l. Arrianius. 42. §. l. 4. de iure fise. in P. Eadem Vlpianus respondit, l. 2. §. 3. de cond. et. ob iurp. cau. l. 12. P. tit. 5. crimen contrahi, si quis det, vt secundum se in bona causa iudex iudicaret: iudicem enim corrumpere videtur, & ideo litem debet perdere. Quamuis in ea bona causa olim condiceretur pecunia, in mala minime: hodie autem non condicunt, sed parti aduersae, vel fisco datur, Boer. hoc late disputat, in decis. 153. nu. 23. §. seq. vido.

§. Iure pontificio, pro sententia proferenda dare vel accipere, simoniacum est, c. vendens. 1. q. 3. Nec iustum, inquit Socrates, Plat. in apolog. Socra. siue lib. 27. mihi videtur esse, iudicem precari, vel precando absolui, sed docere atque suadere: non enim ad hoc suadet iudex, vt per gratiam concedat, sed vt iudicet. Atque id iure iurando promissum, non per gratiam cuiusque libuerit condonare, sed iudicare secundum leges. Et rursum Plato scribit, in Critone, iniustum esse & malum, pecunias largiri iudicibus a carceribus vincis, vt inde etiam iuste educantur, quanto magis, si iniuste: Benigne enim oportet expectare vel mortem, vel quoduis aliud supplicium.

§. Hodie etiam licitum non esse iudici dare, vt acceleret iudicium, glo. sta tradit, Bartol. Bald. Salyet. Albericus. glo. §. prae. in iurp. in l. 2. §. de cond. et. ob iurp. cau. Boerius, q. 153. numer. 1. 2. 3. nam hoc ad officium eius pertinet, l. properandum. C. de iud. turpiterque acciperet, quia gratis praestare teneatur, l. si de cond. ob iurp. cau. in P. §. C.

§. Quod itaque praesidi vel alio iudici datum erit contra legem repetundarum, vsucapi non poterit, cum hic titulus pro donato non admittitur: imo & locationes, emtionese, pluri minorisve factas ea ratione, irritas facit lex, vt vtriusque casus auctor Paulus, in l. quod contra. 8. ad leg. Jul. reprob. l. bona fidei. 48. de acqu. rer. dom. li. 4. P. tit. 1.

§. Sed timeo ne mentiar, dum dico hodie quoque prohibitum esse & seruari, ne xenia accipiant iudices, nō munera: verec enim mihi illud Catonis dictum, de origimb. Crimi. li. 3. c. 13. Gel. li. 11. c. 18. obicitur, fures priuatorum furtozum, in neruo ac compe-dibus atatem agere: fures publicos in auro & purpura. Verū hoc ex incuria superiorum, si qui tales sint, & quod manus manum fricat. Prohibuerunt tamen reges, vt Philippus Pulcer, in primis constitutionibus, art. 13. Item & Carolus septimus in primis, art. 118. 119. §. 120. qui & statuit iudices largitione corrumpentes & qui accipiunt, cingulo & sede deiici, & poena exemplari puniri, & litigantes, qui largiti sunt, vel promiserunt, iure suo cadere, & multa arbitraria puniri: proxeneticisque, procuratoribus, aduocatis, pragmaticis officio interdici, eosque multari. Idem sancit Carolus octauus, art. 20. Releuata tamen poena iis, qui seipso ea de re iudicibus detulerint. §. Tibertius Caesar Pub. Suillium quoflorens quondam Germanici, conuictum ob rem iudicandā pecuniam accepisse, amouendum in insulam censuit, tanta coortentione animi, vt & iure iurando obstringeret, e republica id esse, teste Tacito, li. 4. Annalium. Et Trebellius Pollio, in Claudio, Claudium, fures iudices palam aperteque damnasse restatur: stultis autē, quasi negligeret, indulgisse. Porro Alexander Seuerus C. si quādo furem iudicem vidisset, vt narrat Enclopius eius familiaris, teste Lampridio, in Ale. Seuero. paratum habebat digitum, vt illi oculos erueret: oderatque perquam maxime huiusmodi, vt si quando furti suspectos videret, commotione animi, stomachi choleram euomeret.

§. Cambyles, Herod. in 5. Val. Max. in 6. c. 3. Ammi. Mar. li. 23. 14. rex Persarum, Sifannem vnu ex iudicibus regis, quod iniuste ob

pecuniam iudicasset, interemit, & interemto detractum corium in lora concidit, quibus tribunal, in quo ille sedens iudicaret, intendit: ibique eius filium Oranem sedere iudicem præcepit, atque in memoria habere, in quo tribunali iudicaret. ¶ Meminit Aulus Gellius, lib. 20. no. 7. c. 1. legis duodecim tabularum, qua cautum erat, *iudicem arbitrum venire datum, qui ob rem dicendam pecuniam accepisse conuictus fuisset, capite puniri.* Iulius Cæsar repetundarum conuictos ordine mouit, *Sueto. in Iulio, c. 43.*

16 ¶ Et quando Marius Præfens, *Plin. Nepos, li. 2. episto. accusatus* fuit ab Afris lege Iulia repetundarum, quibus pro consule præfuerat, placuit Senatui septingenta millia, quæ acceperat Marius, ærario inferenda. Mario autem vrbe & Italia interdictum. De Hostilio Firminio legato Marii, placuit quoque, quod et ad turpissima ministeria operam suam accommodauerat, ne in sortitione

17 provinciarum eius ratio haberetur. ¶ Cornelius Gallus, vt auctor Ammianus Marcellinus, lib. 17. Octauiano res tenente Romanas, procurator Ægypti, exhausti ciuitatem plurimis interceptis, reuersusque cum furtorum arcesseretur, & de populata provincia, metu nobilitatis acriter indignate, cui negotium spectandum dederat Imperator, stricto incubuit ferro: metu certe pænæ capitalis, quam inde fe subituro putabat.

18 ¶ C. Seruilius Glaucia legem Romæ tulit, qua Latinis ius erat ciuitatis assequenda, in locum eius, quem accusandum damnassent. Repetundarum, *Doces Africanus, pro Scauro, Meminit Cice. pro Balb.* ¶ Vult etiam lex Iulia repetundarum, eum reum esse eius etiam, qui accepit, quo magis minusve ex officio suo faceret, *Uenile. l. 4. ad leg. Iul. repet. P. Damnatu* a populo Atheniensis quinquaginta talentis Demosthenes orator, quod cum dixisset Harpalum ex Asia ab Alexandro profugum, postea ab Harpalo calice & viginti talentis delinitus, destitisset a cæpto, vt ait Dinarachus contra Demosthenem, *Plutarchus, in vit. Demost. Iustinus, li. 13. & Athenæus, li. 6. c. 5.*

20 ¶ Et ratione qui ob accusandum vel non accusandum accipiunt, lege repetundarum tenentur, *eadem lege. 6. §. lege Iulia. ad leg. Iul. repet.* Et si in innocentiū accusationem coierint aliquid, *l. 2. de concussio. lib. 4. §. 7. P. tit. 13.* qui ob denuntiandum vel non denuntiandum testimonium pecuniam acceperint, vel ob militem legendum mittendumve: ob sententiā in senatu consiliiue publico dicendam, *l. eadem lege. in prin. §. §. lege Iulia.* ¶ Aliud caput legis Iulie repetundarum ab Vlpiano notatur, *l. meminisse oportebit. to. §. 1. de offi. proconsul. l. 1. P. tit. 16.* si proconsul ante se de provincia dimittat legatum suum. Aliud caput, ne senatores nauem

22 maritimam habeant, *l. 3. de vacat. muner. li. 50. P. tit. 5.* ¶ Et nauē ædificare vel habere in ea provincia, quam quis administrat, prohibetur prædidi, *l. aufertur. 4. §. 1. de iure fisci. lib. 4. §. 9. P. tit. 14.* nec aliud quicquam ibi emere. Lege repetundarum damnatos apud Græcos etiam legitimus, teste Xenophonte, *li. 5. de Cyri minoris expeditionis. circa finem* in reddenda ratione præteriti temporis, prætores Philesum, & Xanticlem, quod e Gauletica pecunia, quam feruendam acceperant, minus viginti suppillassent, & tantundem reddidisse iudicio.

De Ambitu. Cap. 29.

Lib. 4. §. P. tit. 14. Lib. 9. C. tit. 26.

- 1 *Ambitus crimen proximum crimini repetundarum, est crimen publicum.*
- 2 *Dignitates & magistratus desiderari vel ambiri non debent.*
- 3 *Magistratum venditio ex ambitione petentium. Et quando Rom. populo & cur adempta potestas magistratum creandorum, sacerdotiorumque concedendi. Et de lege Iulia de ambitu, & quando lata.*
- 4 *Seditiones ob comitia magistratum.*
- 5 *Ambitus leges unde dictæ a quibus late, & pœna earum. 7. & 9.*
- 6 *Magistratus non petentibus, sed nolentibus concedi debet.*
- 7 *Ambitus qui tenetur, & 8.*
- 9 *Et 10 pro Magistratibus obtinendis largiri quid prohibuitur.*
- 11 *Sportula iudicum nimium graues.*
- 12 *Ambitus lex in sacerdotiis locum habet.*
- 13 *Ambitus lex quomodo dicatur cessare in curia principis vel prælati.*
- 14 *Magistratum officia cur vendi non debeant. eod.*
- 14 *Honoris causa pollicitationem valere, quomodo intelligendū sit. & num Simoniacus sit, qui pro officiis regis dat finantiam. eo. Et 15. 16. 17.*
- 18 *Iurisdictio non est inter patrimonialia vendibilia.*

- 19 *Magistratum officia mercantis indigni officio.*
- 20 *Vendi officia iustitia prohibent constitutiones regie Gallie.*
- 21 *Uel si alia iustitia noua ad legem de ambitu pertinet.*
- 22 *Ambitus legis alia capita. 23. & seq.*
- 24 *Magistratum depositum repetere quando, & intra quot annos liceat.*
- 25 *Ambitus que pœna. & seq.*
- 27 *Delatores reorum ambitu impunitatem delictorum consequuntur.*

Proxima est tractationi legis Iulie repetundarum, lex Iulia de ambitu. Nam qui ambitu illicita cupiditate magistratus, & potestatem, vix est vt is postea non nundinetur illicite, & mercaturam non exerceat fœdissimam eiusdem. Inter publica iudicia annumerat hoc crimen, *in l. 2. de publ. iud. lib. 4. §. 8. P. tit. 10.* potissimum si scelera alia quædam, vis puta publica, accedant: nam, vt ait Iuuenalis, *Saty. 14.*

Peregrina ignotaq, nobis Ad scelus atque nefas quodcumque est purpura ducit.

¶ Et proinde dignitas desiderari non debet, potissimum spiritualis: & qui eam appetit, eo ipso indignus ea iudicandus & repellendus, *c. sicut is qui, 1. §. 6. nam & a meretricibus peti non debent, sed potius illis offerri: nec ciuili scientia vilo pretio numario veniunt æstimanda, l. 1. §. proinde de var. & extra ord. cogn. d. l. si de crisi. erit.* Et qui iurisditionis ordinariæ potestatem habet, non alio iudicio suo beneficio habere dicitur, *l. more maiorum, de iurisdict. om. iud. in P. suo* autem beneficio non habet, qui pecunia data consequitur. ¶ *Ambitus*, inquit Cicero, *3. epist. famul. omnium epist. 39. ita apertam vim habet, vt aut accusetur improbe, aut defendatur: quis enim factu & non factu largitio ignorari potest?* Ambitio enim honoris non parit pecuniam, vt suffragia demerereat inamertus, vt Claudianus admonet, *in 3. Hono. consula.*

Triudo auaritiæ, cuius sanctissima nutritrix Ambitio, que vestibus, foribusq, potentium Excubat, & pretiis commercia petit Honorum.

Proinde meminit Suetonius, *in Iulio, c. 13.* Iulium Cæsarem deposita pretura seipsum, pontificatum petisse & obtinuisse, non sine profusissima largitione, & erate & dignitate antecedentes superasse. Vnde & is postea, *Idem eo. c. 41.* cognoscens experientia, quantum ex ambitu & suffragiis, lucti populo accederet, comitia cum eo partitus est, vt exceptis consularibus competitoribus, de cetero numero candidatorum parte dimidia, quos populus vellet pronuntiarentur: pro altera parte, quos ipse didisset. Et tandem lege a se lata & sui nominis Iulia, de ambitu, ob abutium, populo ius pet suffragia eligendi magistratus & sacerdotis ademit, & in se transiit, teste Modestino, *l. 1. ad le. Iul. de ambi. in P. tum vt dignos præficeret, & nūdinationibus viam obstrueret, tum etiam, vt editiones, quæ inde nascebantur, sedaret.* ¶ Cum enim comitiis crearentur & suffragiis magistratus, populus seu plebs vix aut raro cum suffragiis partitorum conueniebat, illis diuersos postulabatibus: nam plebs infestis partitibus, partitibus aduersus plebeios petebant candidatos. Veluti accidit, cum a patritiis filius Appii Claudii arrogans, candidatus cum seditione a plebe repullam passus est, pro qua componenda oportuerit creati a senatu interregem A. Sempronium Attatinum, abrogatis omnibus magistratibus, qui pro nutu nouos consules creauit, vt narrat Dionysius Halicarnass. *li. 8.* Qui ob eadem causam inter eosdem, parem seditionem anno sequenti postea ortam scribit, *Idem, li. 9.* Et Tyberius Gracchus cum sociis occisus a Scipione Nasica, non eb legem Agrariam, vt quidam putant, sed quod vt ambiret magistratum, vt liquet ex Appia *li. 1. Bellor. ciuili.* Miserima honorum ambitio, *Cic. 1. offi. & vbi honos publice non est, ibi gloriæ cupiditas, nec ambitio esse potest, Cic. ora. 1. 6. ad populū contra Rullū de lege Agraria.* ¶ Lex de ambitu dicta est, que de re, quæ ad ambitum seu electionem populi, cuius erant suffragia, seu ius electionis in comitiis magistratum, *Gellius li. 13. c. 14.* quem candidati qui petebant eosdem, palam togabant, vestibus candidis, super nudum aliquid tantum, in symbolum innocentie & humilitatis, induit, vt auctor Plutarchus, *in vita Coriol. Cicero, pro Plancio. Blondus, li. 3. Trinymph. Romæ.* Varro, qui populū candidatus circumiit, *ambit, qui aliter facit ex ambitu causam dicit.* Su suffragia populū comitiis rogari non possunt, vt notat Nicol. Gruch *li. 1. de comitiis Romæ. c. 6.* Quomodo petebant candidati Magistratus, explicat late Cicero, *pro Plancio.* & petendi ordinem ad Q. Fratrem, de petitione consularum, & Plutarchus, *in vita L. Pauli.* vide & Nicolaum Gruchium, *d. li. a. de comit.*